

7) Stredná úroveň správy ECAV

Stredná úroveň správy ECAV sa realizuje prostredníctvom seniorátov. Na rozdiel od predchádzajúcich záverov a návrhov komisií nedomnievame sa, že seniorát by mal byť iba pastorálnym bratstvom farárov regiónu. Samozrejme, že takéto bratstva treba podporovať a skúsenosti z mnohých seniorátov ukazujú, že práve tam vzniká spoločenstvo nielen medzi ordinovanými, ale ak sa dobre organizujú misijné aktivity, tak aj rodinné spoločenstvá, spoločenstvá mládeže, spoločenstvá žien (a mohli by viac aj mužov), modlitebné spoločenstvá a podobne. Každé stretnutie na úrovni seniorátu môže byť vynikajúcou príležitosťou na oslavu Boha, na spoločné pestovanie viery, náboženského života a budovanie bratsko-sesterských vzťahov. Toto stáročiami preverené poslanie seniorátu je nenahraditeľné. Lenže analýza tohto posolania seniorátu je skôr zadaním pre výbor misie. V komisii pre reštrukturalizáciu musíme riešiť iné funkcie seniorátu a seniora – a to v oblasti administratívny a správy.

a) Dvojitá funkcia seniora a zborového farára

Senior je súčasne zborovým farárom. Výpomocou môže byť seniorálny kaplán – ale v praxi to je skôr tak, že s kaplánom dostane senior a zborový farár v jednej osobe len ďalšiu prácu navyše – a tou je starosť o kaplána. Samozrejme, že niektoré dáta jednoducho musia byť k dispozícii, tak pre cirkevné ústredie, ako aj pre štátnu štatistiku. Toto enormné vyťaženie seniora treba riešiť a cesty sú dve – jedna realizovateľná ihneď, k druhej sa treba vyhládavo uberať.

b) Inventúra administratívy

Čo môžeme urobiť ihneď, respektíve v krátkom čase, je dôsledná inventúra a následná redukcia administratívy. Požiadavky zo seniorátov v tomto ohľade sú stále náročnejšie. Keďže senioráty komunikujú predovšetkým s dištriktom - jedno z opatrení treba smerovať práve týmto smerom. Treba vedieť, ktoré údaje sú potrebné a ktoré zbytočné. Seniorát je takisto samosprávna cirkevná organizačná jednotka ako aj dištrikt, seniorát má svoje predsedníctvo, presbyterstvo, výbory a komisie a má svoj konvent, ktorý schvaľuje výsledky práce. Teda zo strany dištriktu nemá ísť o bežnú kontrolu, skôr len o vizitácie a mimoriadne inšpekcie. Samozrejme, že niektoré dáta jednoducho musia byť k dispozícii, a to pre cirkevné ústredie, ako aj pre štátnu štatistiku.

c) Vízia profesionálnej celocirkevnej štatistiky

Je na čase vážne sa zamyslieť, pripraviť, realizovať a uviesť do praxe iný systém zberu dát, než aký panoval v cirkvi doteraz. Z vlastných skúsenosti GBÚ možno povedať, že v tejto oblasti panuje chaos – klasickí účtovníci s atramentovou ceruzkou vymizli, pocit zodpovednosti za štátnu kultúru je na oveľa nižšej úrovni, než tomu bolo pred polstoročím. A to napriek výpočtovej technike a internetu. Naša ECAV má v súčasnosti (k 31. 12. 2007) celkom 322 cirkevných zborov – subjektov, ktoré „vyrábajú“ prvotné štatistiky. Nie je to nespočetné množstvo, skôr naopak – počet subjektov by za istých predpokladov mohol byť administratívne ľahko zvládnuteľný. Vznik jedného celocirkevného štatistického úradu, ktorý komunikuje či už poštou (ak zatiaľ nie je internet), alebo elektronicky s týmito cirkevnými subjektmi, vyradí z „neprijemnej“ administratívy tak senioráty, ako aj dištrikty. Komunikácia by mohla prebiehať tak, ako prebieha komunikácia daňových subjektov s daňovým úradom. Navyše budú tento systém údajmi nielen „kŕmiť“, ale či už generálna cirkev, dištrikty,

senioráty alebo aj zbory v zmysle svojich oprávnení z neho pre svoju potrebu môžu aj čerpať. Vybudovanie takéhoto systému by rozhodne nebola márna investícia.

d) Seniorát ako partner VÚC

Podľa našich predstáv cirkev by mala mať v senioroch a seniorálnych dozorcoch dôstojných (vznešených) reprezentantov cirkvi na vyšších územných celkoch. Senioráty by mali byť partnermi samosprávnych krajov. Záujem ECAV o rovnocenné partnerstvo s VÚC vyplýva z jeho originálnych alebo prenesených kompetencií (zo štátnej správy):

- regionálny rozvoj
- územné plánovanie
- školstvo
- cestné komunikácie
- cestná doprava
- železničná doprava
- kultúra
- sociálne veci
- zdravotníctvo

Mnohé aktivity v týchto oblastiach sú predurčené, aby sa stali predmetom spoločného záujmu VÚC a seniorátu ECAV.

e) Senior a seniorálny dozorca ako predstavitelia ECAV v senioráte

---

Seniora a seniorálneho dozorca volia cirkevné zbory seniorátu, senior a seniorálny dozorca sú cirkevnými predstaviteľmi seniorátu, obaja tvoria jeho štatutárny orgán – predsedníctvo.

Podľa článku 23 Ústavy ECAV odsek (2) seniorálne predsedníctvo plní najmä tieto úlohy:

- zastupuje seniorát a koná v jeho mene
- zvoláva a vedie zasadnutia seniorálneho konventu a seniorálneho presbyterstva
- vykonáva rozhodnutia seniorálneho konventu a seniorálneho presbyterstva
- vykonáva disciplinárnu právomoc
- vymenúva administrátorov do neobsadených funkcií v cirkevných zboroch na obdobie do ich definitívneho obsadenia

Sú to všetko úlohy na úrovni seniorátu, tak povediac originálne kompetencie seniora a seniorálneho dozorca. Biskupský úrad (z úrovne generálnej alebo dištriktuálnej) však často prenáša na seniorálne predsedníctvo úlohy, za plnenie ktorých z ústavy síce priamo nezodpovedá, ale k ich plneniu je nepriamo zaviazané inými právnymi normami. K úlohám ktoré senior má ako zborový farár i ako senior, tak pribúdajú ešte ďalšie – prenesené „kompetencie“ biskupa, biskupského úradu. A nie je to zlé, je to správne, že je to tak; iba to treba jasne pomenovať a vytvoriť pre seniora podmienky, aby ich mohol aj naďalej plniť.

f) Sídla seniorátu

Z ekonomických dôvodov je sídlo seniorátu spravidla v sídle farského úradu seniora – zborového farára. Pokiaľ by sa redukovalo postavenie seniora len na predsedu bratstva farárov v senioráte, mohlo by to tak aj naďalej ostať. Avšak, ako bolo rozanalyzované vyššie, aj napriek predpokladanému odlivu administratívnej práce na seniora sa kladú a zrejme budú klásť čím ďalej početnejšie úlohy reprezentačné vyplývajúce či už z originálnych kompetencií seniorátu, alebo prenesených kompetencií ústredia. Na toto by mala nová štruktúra ECAV

myslieť a postupne vytvárať podmienky pre oslobodenie seniora z práce zborového farára, oslobodenie od závislosti na fare toho-ktorého cirkevného zboru a jeho plné uvoľnenie na prácu seniora. Súčasnosť to vyžaduje.

Pred 90 rokmi sa riešila obdobne otázka biskupských úradov. „Iná významná otázka sa stavia do popredia, či by sa nemaly ustáliť fixné biskupské sídla ako centrá dištriktov. Isté je, že úzus v tejto veci, i v bývalej uhorskej cirkvi i v novom našom sriadení, to jest, že biskup musí byť farárom niektorého sboru, a tak so zmenou osoby biskupa mení sa i sídlo dištriktu, je z praktického pohľadu nijako nie dobrý: pri každej premene osoby úradu dištriktu prípadne musia meniť svoje miesto, obťažuje sa správa, zväčšujú sa výdavky, nevhodné je to pre úradníctvo dištriktu, nemohly sa doteraz a nemôžu sa vybudovať stálé cirkevné úradovne, netvorí sa nikde silné a dobré vystrojené sídla cirkevnej administrácie a tak ani miesta dôstojnej reprezentácie, biskupi sami sú obťažaní i prácou pri svojich sboroch, alebo im nemôžu venovať dostatočnej pozornosti“¹. Ak by sme v texte vymenili dištrikt za seniorát a preložili text do súčasnej slovenčiny, presne by vystihoval situáciu, v ktorej sa seniori dnes nachádzajú. Úzus v tejto veci je z praktického hľadiska nijako nie dobrý.

g) K odmeňovaniu seniorov

Nespravodlivosť systému odmeňovania je zreteľná najmä pri posúdení kvantity práce zborového farára a seniora. V našom právnom systéme senior neprestáva byť zborovým farárom, ale štátny predpis o odmeňovaní duchovných napriek opakovanej snahe GBÚ neumožňuje nijakým iným spôsobom priznať za tieto dve funkcie dva základné platy. Ak by senior nevykonával funkciu zborového farára, plat by mu ako seniorovi zostal taký istý. V praxi, ak posúdime príjem seniora a príjem zborového farára, je rozdiel v mzde objektívne neprímeraný kvantite a kvalite odvedenej práce. V tabuľke je reálny príklad duchovného, ktorému bola priznaná 20-ročná prax v duchovenskej činnosti.

Funkcia	ZP ²	Hodnostný prídavok	Kvalitat. príplatok	Spolu
priemerný zborový farár KVP = 15 %	11 890	1 000	1 784	14 674
senior KVP = 15%	13 188	2 000	1 978	17 166
Rozdiel teoreticky				2 493
úspešný zborový farár KVP = 30 %	11 890	1 000	3 568	16 458
senior KVP = 15%	13 188	2 000	1 978	17 166
Rozdiel prakticky				708

Tab. 1: Súčasný systém odmeňovania seniorov

Lenže nielen systém štátu neumožňuje oceniť seniorov za dvojnásobný výkon práce. Ani naše vlastné predpisy ohľadom KVP, ktoré sme si sami pripravili, nevyužívajú aspoň tie chabé možnosti, ktoré tu teoreticky sú. Keďže seniormi sa stávajú spravidla skúsení a dobrí zboroví farári, ktorí vynikajú v skupine ostatných farárov, takže im je priznávané bežne najvyššie možné KVP, seniorom hodnoteným v skupine ostatných rovnako dobrých seniorov nemožno bez toho aby sa ukrátilo iným na KVP, pridať ani percento. „Hmotná motivácia“ zborového farára prevziať na seba funkciu seniora je 708 Sk mesačne. Možno z tejto úvahy vzíde podnet na novelizáciu. Ak by sa stanovilo pre seniorov fixné percento KVP na najvyššej

¹ Ruppeldt, Fedor a kol.: Almanach cirkvi evanjelickej a. v. na Slovensku, Martin 1930, str. 49.

² Prepočítané podľa Nariadenia vlády SR platného v roku 2008.

možnej úrovni 30%, rozdiel v ich ocenení oproti priemernému zborovému farárovi by bolo takmer 4500 Sk/mesiac.

Funkcia	ZP	Hodnostný prídavok	Kvalitat. príplatok	Spolu
priemerný zborový farár KVP = 15 %	11 890	1 000	1 784	14 674
senior KVP = 30 %	13 188	2 000	3 956	19 144
Rozdiel				4 470

Tab. 2: Úprava systému odmeňovania

Vaše názory, pripomienky, postrehy, doplnenia očakávame na adrese:

restrukturalizacia@ecav.sk

Ďakujeme